

JIDDISCHSÄLLSKAPET I STOCKHOLM

Verksamhetsberättelse för år 2019

för

Jiddischsällskapet i Stockholm

Jiddischsällskapet hade i Stockholm vid årets utgång 210 betalande medlemmar, vilket är det högsta antalet medlemmar någonsin.

Vid årsmötet valdes följande styrelse: Bella Zylbering, Eva Fried, Frida Schatz, Lola Baral, Leif Freilich och Sarah Schulman. Till ordförande valdes Abbe Schulman och till kassör Ben Auerbach. Bengt Mosesson och Josef Jawitz valdes till valberedning.

Jiddischsällskapets räkenskaper har sedan många år granskats av auktoriserad revisor Nana Jawitz.

Styrelsens aktiviteter

Styrelsen har under året haft 10 protokollförda sammanträden samt en planeringsdag på Långholmens konferens.

Jiddischsällskapet i Stockholm ingår i Sveriges Jiddischförbund som lokalförening för Stockholm. Representanter för Sällskapet i riksförbundet har varit Eva Fried och Abbe Schulman.

Prioriterade områden 2019

Jiddischsällskapet har för 2019 fortsatt arbetet utifrån de två prioriterade områdena kommunikation och att försöka få yngre personer intresserade av jiddisch. Vad gäller kommunikation har Sällskapet informerat om alla pågående aktiviteter på Jiddischförbundets mejl, Facebook och Jiddischförbundets hemsida. Antalet medlemmar på Facebook har under året ökat kraftigt.

Antalet elever som har jiddisch som hemspråk har ökat på Vasa Real. Det största hotet mot ett ökat intresse för jiddisch är avsaknaden av jiddischlärare. Därför har Sällskapet tillsammans med Jiddischförbundet i olika samrådsmöten med myndigheter lyft frågan om utbildning i jiddisch för lärare inklusive

förskolelärare, hittills utan resultat. Det har också saknats läromaterial anpassade för svenska elever i jiddisch. Sällskapet sökte och fick medel för att under 2019 ta fram ett webbaserat läromedel i första hand vid undervisning för elever i årskurserna 5 – 9. Paula Grossman har gjort ett utomordentligt fint arbete och läromedlet kommer att introduceras under våren 2020.

Tillsammans med Paideia folkhögskola sökte och fick Sällskapet ett bidrag på 75 000 kr för att genomföra ett "språkbad" för såväl jiddischtalande personer som för yngre med ringa kunskaper i jiddisch. Planeringen för detta gjordes under året och programmet kommer att äga rum 23 – 26 april 2020.

Institutet för språk och folkminnen (Isof) genomförde under 2019 ett antal möten med en arbetsgrupp med representanter för olika judiska organisationer i Sverige för att diskutera förutsättningarna för inrättandet av ett språkcentrum för jiddisch. Ett sådant språkcentrum fanns redan för samiska och ett förslag hade tagits fram för finska och meänkieli, men inte för jiddisch och romani. Arbetsgruppen, i vilken Abbe Schulman deltog, tog tillsammans med utredare från Isof fram ett förslag enligt vilket ett språkcentrum för jiddisch skulle inrättas i Stockholmsregionen. Ett sådant språkcentrum kan få stor betydelse för revitaliseringen av jiddisch i Sverige. Tyvärr kom förslagen om nya språkcentrum inte med i budgeten för 2020.

På årets jiddischseminarium i augusti höll Sarah Schulman i en panel för unga jiddischister.

Prioritering 2020.

Under planeringsdagen i augusti 2019 beslutades att Sällskapet skulle ha kvar tidigare prioriterade områden med ett tillägg av ett nytt område. År 2020 är det 20 år sedan jiddisch blev ett officiellt nationellt minoritetsspråk i Sverige och styrelsen menade att detta borde uppmärksammas. Därför planeras program för att visa på vad som hänt under de gångna 20 åren men fr.a. ämnar Sällskapet genomföra annorlunda aktiviteter med inriktning på revitalisering av jiddisch. Program som planeras för 2020 är en visning av Nationalmuseum på jiddisch, en internationell teaterföreställning av Vartn af Godo, ett språkcafé mm.

Programaktiviteter

Under året har Sällskapet genomfört 3 frukostträffar, "frishtiks", som vardera besökts av 40 - 50 personer. Dessa "frishtiks" har haft varierande program med musik och föredrag.

I februari spelade Valeria Conte, klarinett, Jarolav Cienciale, gitarr och Nathaniel Glasser, violin, känd och mindre känd jiddisch musik.

I oktober läste Ben Auerbach ur sin fars dagboksanteckningar på jiddisch, Daniella Auerbach läste den svenska översättningen av samma text och Allan Scharf och Tomas Fried spelade och sjöng. Programmet var så uppskattat att det kom önskemål om en repris med möjlighet för fler personer att få höra Ben och Daniella läsa. Programmet kommer på Bajit i samverkan med Paideia under våren 2020.

I december berättade Paula Grossman om Beyle Schaechter Gottesmanns poesi och musik och Heléne Don Lind sjöng och Ludvig Josephson ackompanjerade.

I maj höll Eva Fried i en efterlängtd bakkurs. De färska kakorna åts upp i ett efterföljande café till musik av Valeria Conte, klarinett och Miriam Oldenburg, dragspel.

Fest

I december kom 86 personer till Sällskapets traditionella decemberfest "A sibe far a simche" med sång, musik, dans och god mat.

Samverkansprojekt med Judisk Kultur i Sverige.

Under 2019 fortsatte Sällskapet traditionen att i samverkan med Judisk Kultur geomföra ett veckohelgsprogram, denna gång 6 – 7 april i form av en jiddisch filmhelg. I programmet visades äldre och modernare filmer på Filmhuset på Gärdet. Filmerna kommenterades av filmskapare och filmvetare. Bland de moderna filmerna visades en intressant film från 2018 om Avraham Sutskevers liv och poesi.

Andra samverkansprojekt

I samverkan med Paideia och Judiska Församlingen samtalande Urzula Chowaniec och Beila Engelhardt Titelman med den amerikanska lyrikern Irena Klepfisz om hennes spännande liv och banbrytande poesi. Klepfisz föddes i Warszawa getto 1941. Tillsammans med sin mor överlevde hon kriget och vistades i Sverige 1946 – 1949.

I ett annat samverkansprojekt, nu med Svenska Klezmerföreningen, genomfördes en konsert med Ida & Louise samt Kaja på Stallet i Stockholm.

Leif Freilich var Sällskapetets representant i Limmud och ansvarade för jiddisch programet under Limmuddagarna i november 2019. Ruchel Schaechter, redaktör på tidningen Forverts i New York höll flera föredrag och en teatergrupp från Paris, Troim Teater, spelade "Der Tisch". Samarbetet med denna teatergrupp ledde till att Jiddische teateramatoren från Stockholm kommer att spela sin senaste pjäs "Inspektorn" i Paris under 2020.

Läsecirklar

Styrelsen har tagit ansvar för cirkelverksamheten och erbjuder stöd v.b. I Stockholm finns numera tre fungerande cirklar med 10 -15 deltagare i varje.

Medverkan i planering och genomförande av 2019 års sommarseminarium

Under augusti 2019 arrangerades årets Jiddisch- seminarium av Sveriges Jiddischförbund på Lidingö. Flertalet av Jiddischsällskapetets styrelsemedlemmar gjorde stora insatser såväl i förberedandet som vid genomförandet av seminariet.

Deltagande i samrådsmöten

Sällskapetets styrelse har deltagit i samrådsmöten med Isof, Region Stockholm, Stockholms stad, Skolverket, Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholms Stadsbibliotek och Kulturrådet. Även om det är viktigt med kontakter med olika myndigheter har Sällskapetets representanter meddelat att det i framtiden blir omöjligt för en så liten förening som Jiddischsällskapet att kunna skicka representanter till så många samrådsmöten.

Sällskapet har etablerat en samverkan med Föreningen Jiddischkultur i Göteborg och Litteraturcentrum vid Lunds Universitet (Judiska studier).

I samband med årsmötet 2019 visades klipp ur inspelningen av "Inspektorn" med Stockholms Jiddische teateramatoren.

Styrelsen ser med tillförsikt på Jiddischsällskapetets verksamhet för 2020 och hoppas att programmen kommer att bidra till en revitalisering av jiddisch.

För styrelsen

Abbe Schulman, ordförande